

25 KILOMETRÓW OD STALINGRADU

Trzy lata wojny

Wielkie siły sowieckie rozbite, stanowiska nieprzyjacielskie przełamane. — 48 nieprzyjacielskich czołgów zniszczono w walkach odpięrających pod Rzewem. — Na południe od dolnego biegu rzeki Kubań trwa dalszy marsz naprzód w kierunku Morza Czarnego. — Wspaniałe nowe sukcesy łodzi podwodnych

Z Kwartery Głównej Führera, dnia 30 sierpnia.
Naczelne Dowództwo Sił Zbrojnych podaje:
Na południe od dolnego biegu rzeki Kubań, w kierunku południowym, trwa dalszy marsz naprzód w kierunku Morza Czarnego. Wspaniałe nowe sukcesy łodzi podwodnych.

użył ludzi i materiałów w sumie czterech do pięciu armii.
Terrenowe zdobycze przeciwnika nie mają ani taktycznego ani operacyjnego odpowiadania do zadaniom mu przy tym stracił w ludziach i materiale. Wszystkie twierdze i stanowiska sowieckie udanym przeciwnikowi są fałszywe. Front jest zamknięty, a siła ofensywna przeciwnika coraz bardziej paraliżowana. Od dnia 30 lipca zniszczono na tym terenie walk 1572 czołgów sowieckich, 48 czołgów przez nieprzyjaciela, 25 własnych, oraz zniszczono niezliczoną ilość materiałów przez ataki niemieckiego lotnictwa i przez niemiecką ogień odpięrający. Kwaśne straty przeciwnika są nadawczajnie wysoka.

Pod Rzewem kontynuował nieprzyjaciel ataki większymi siłami piechoty i czołgów w kilku miejscach. W ciężkich walkach zniszczono 48 czołgów, z tego 38 tylko przez jeden oddział dział szturmowych.
Na południe od jeziora Ładoga ponownie załamały się ataki bolszewików. Włoskie śmigłowce zatopili w nocy na 15 sierpnia na jeziorze Ładoga sowiecką kanonierkę i nieprzyjacielski statek handlowy.
Samoloty bojowe obrzuciły bombami kruszącymi i zapalającymi ważne obiekty wojskowe w wschodniej Anglii i na wyspach Wyspów.
Niemieckie łodzie podwodne w ostatnich tygodniach wyrządziły bardzo ciężkie straty nieprzyjacielskiemu ruchowi statków. Na Oceanie Atlantyckim, na Morzu Karaibskim i koło Afryki zachodniej mimo silnej obrony nieprzyjacielskiego lotnictwa i morskiej obrony w ciężkich szalejących walkach zatopiono z konwojów i w pojedynczym posęgu 30 statków o łącznej pojemności 181.000 TRB. Ponadto pięć statków stopedowano.

Pod Rzewem kontynuował nieprzyjaciel ataki większymi siłami piechoty i czołgów w kilku miejscach. W ciężkich walkach zniszczono 48 czołgów, z tego 38 tylko przez jeden oddział dział szturmowych.
Na południe od jeziora Ładoga ponownie załamały się ataki bolszewików. Włoskie śmigłowce zatopili w nocy na 15 sierpnia na jeziorze Ładoga sowiecką kanonierkę i nieprzyjacielski statek handlowy.
Samoloty bojowe obrzuciły bombami kruszącymi i zapalającymi ważne obiekty wojskowe w wschodniej Anglii i na wyspach Wyspów.
Niemieckie łodzie podwodne w ostatnich tygodniach wyrządziły bardzo ciężkie straty nieprzyjacielskiemu ruchowi statków. Na Oceanie Atlantyckim, na Morzu Karaibskim i koło Afryki zachodniej mimo silnej obrony nieprzyjacielskiego lotnictwa i morskiej obrony w ciężkich szalejących walkach zatopiono z konwojów i w pojedynczym posęgu 30 statków o łącznej pojemności 181.000 TRB. Ponadto pięć statków stopedowano.

Tylko uktucia szpilka

Wojskowy współpracownik „Svenska Dagbladet” pisze, że w tym bardziej krytyczną staje się sytuacja Sowietów na froncie wschodnim, tym częściej pojawiają się wiadomości o dokonanych, albo tylko oczekiwanych atakach na innych frontach i odcinkach frontowych. Ataki na wyspy Salomona, na Dieppe, przystąpienie Brazylii do wojny, projektowana akcja amerykańska przeciwko Danii, i inne, rzekome spotęgowanie nacisku na froncie północno-afrykańskim — wszystkie te wiadomości znajdują się w związku z odbiciem bitwy w okręgu Kaukaskim. Ale wszystko to nie jest niczym więcej jak uktuciami szpilki kłopotliwa, które jednak nie są w stanie absolutnie zmienić faktycznego stanu rzeczy.

Premier iracki w Berlinie

BERLIN. Premier iracki Raszyd Al Gallani powrócił do Berlina. Towarzyszyło mu kilku sekretarzy i Pauli Al Kawukij.

LONDYN O FRONCIE WSCHODNIM

Co pocnie brytyjska armia na Środkowym Wschodzie?

BERLIN. Ostatnie nadesłane do Londynu komunikaty z frontu sowieckiego podkreślają znowu obrzygni nacisk na jaki wystawieni są obrońcy Stalingradu ze strony niemieckiej armii atakującej. W związku z tym wskazują naraz na liczbową przewagę, której Sowiety, mimo rzucając ostatnich rozporządzeń rezerwy do walki nie mogą przeciwstawić nic równowartościowego. W każdym razie, jak podkreślają, walki o Stalingrad weszły w decydującą fazę.
Jako fakt sensacyjny omawia kilka gazet londyńskich postępy ofensywy niemieckiej w wysokich górach Kaukaskich, i tak przede wszystkim zawieszenie niemieckiej flagi wojennej na Elbrusie podziabano w atolej angielskiej jak

żagiew. Nie można było spodziewać się czegoś innego wobec okoliczności, że wydarzenia na froncie kaukaskim traktowane są w Londynie ze stanowiska co najmniej specyficznego, mianowicie obrony Środkowego Wschodu.
W każdym razie jawna i ukryta dyskusja w Wielkiej Brytanii oprowadzona jest przez pytanie, co pocnie w najbliższej przyszłości nowo zorganizowana 10 armia brytyjska w Iranie i w Iraku, aby przyjąć z pomocą Sowietom.

W każdym razie jawna i ukryta dyskusja w Wielkiej Brytanii oprowadzona jest przez pytanie, co pocnie w najbliższej przyszłości nowo zorganizowana 10 armia brytyjska w Iranie i w Iraku, aby przyjąć z pomocą Sowietom.

Amerykanin głównodowodzącym „armii inwazyjnej”

VIGO. Według wiadomości z Londynu, Churchill miał zakomunikować gabinetowi wojennemu szczegóły swoich rozmów ze Stalinem. W związku z tym zaznaczają, że został już zamianowany głównodowodzącym „armii inwazyjnej”, a mianowicie szef sztabu ge-

neralnego Stanów Zjednoczonych Marshalla. Zdaje się, że Stalla wyraził swoją zgodę na tę nominację. Widocznie obiecuje on sobie po Amerykaninie jako głównodowodzącym więcej anżeli po Angliku.

Straty Węgrów są nieznaczne Dowódca honwedów ranny

BUDAPESZT, (DNB). Po gwałtownych walkach w pierwszej połowie sierpnia panował, jak donoszą w uzupełnieniu do ostatniego komunikatu sztabu honwedów, w czasie od 23 do 29 sierpnia na węgierskim odcinku frontu wschodniego względny spokój. Dzisiaj można stwierdzić, pisze się dalej, że szeroko zakrojone próby przełamania się nieprzyjaciela spełży ostatecznie na niczym. Co do strat

węgierskich młarodajne czynności wojskowe oznaczają, że w porównaniu ze stratami w pierwszej wojnie światowej, obecne straty węgierskie są znikomo małe. Jeśli chodzi o rannych są to przeważnie lekko ranni odłamkami bomb i granatów. Ranny jest również dowódca walczącej na froncie wschodnim armii honwedów, generał-pułkownik Gustav Jany.

Łapa Londynu nad Irakiem

ISTAMBUL. Według wiadomości nadesłanej z Bagdadu, policja bagdadzka aresztowała znowu 25 młodych oficerów armii irackiej jak również kilku urzędników państwowych pod zarzutem, że przygotowywali oni zamach na premiera Nuri Saída.

Dalej donoszą, że Anglicy po powstaniu Raszyda Al-Gallani'ego planowo zmniejszali armię iracką. Ostatnie irackie oddziały wojskowe trzyma się zdala od stolicy, zostały one po większej części wysłane na tereny graniczne, ale także, które nie graniczą z Iranem. Anglicy bowiem obawiają się, że armia iracka mogłaby się połączyć z armią irańską przeciwko Wielkiej Brytanii, gdyby tylko zaistniała sprzyjająca do tego sytuacja.

Od chwili stracenia oficerów, którzy popierali ruch Raszyd-Al-Gallani'ego, armia iracka otworzyła się przeciwko rządowi zdradcy Nuri Saída'owi. Nuri Saíd był zmuszony po straceniu oficerów przez długi czas kryć się w swoim prywatnym mieszkaniu i załatwiać sprawy państwowe telefonicznie. Również posłedzenia gabinetu zwoływał on w swoim mieszkaniu. Jeszcze do dzisiaj otrzymuje on codziennie listy z pogroźkami

W jutrzejszym numerze zamieścimy komunikat p. t. „Dieppe miało być przyczółkiem mostowym drugiego frontu” w którym Naczelne Dowództwo Niemieckich Sił Zbrojnych daje ostateczne zestawienie przebiegu i wyników próby lądowania Anglosasów.
Sprawozdania tego ze względu na trudności techniczne nie mogliśmy umieścić w numerze dzisiejszym.

1 września mijają trzy lata od chwili wybuchu nowej wojny światowej, która w ten czy, ów sposób wpłynęła decydująco na życie każdego z nas. Wówczas niejedyn wyobrażał sobie, że nowa wojna skończy się jedynie „skorygowaniem” stosunków przedwojennych. Obecnie jednak, po trzech latach, nawet najbardziej tępy człowiek zdaje sobie sprawę, że terażniejsza wojna, nie wchodząc w to jak się skończy, spowoduje całkowitą zmianę istniejących dotąd stosunków; to co było, pod żadną postacią już nie może wrócić, albowiem przeżywamy okres rewolucyjnego przewrotu. W ciągu minionych trzech lat okazało się, że nowa wojna światowa jest wyrazem głębokiego ogólnoswiatowego kryzysu, podczas którego los wystawił na próbę narody i jednostki i że w nim wyjawiała się wartość wystawionych na próbę. Niektóre narody i ludzie nie wytrzymały tej próby, zaś inne w sposób cudowny udowodniły swą siłę i swój charakter — a wszystkie wyniosły z nich sporo doświadczeń i musiały się pozbyć niejednej iluzji, marzeń i uprzedzeń. Dziś, gdy wojna doszła do punktu kulminacyjnego, można już wyprowadzić pewne wnioski, których prawdziwości nikt nie może kwestionować, bez różnicy, w jakim obozie się znajduje. Spróbujemy dotychczasowe rezultaty sformułować tak obiektywnie, jakby były zupełnie obojętne dla naszego własnego życia. Ostateczne wnioski może sobie wyprowadzić każdy, zgodnie ze swoimi pragnieniami i przekonaniem.

Nieuprzedzonemu obserwatorowi sytuacji nasuwają się przede wszystkim następujące wnioski:
1. Niemcy, po trzech latach wojny, są silniejsze pod względem materialnym i moralnym niż na początku wojny. Mają w Europie w swoim ręku źródła najważniejszych surowców oraz wszystkie rezerwy robocze, dysponują obrbroznią, fantastycznie uzbrojoną siłą zbrojną o legendarnej sławie; ta siła ponownie udowodniła podczas kampanii letniej w Zw. Socywickim swą niesłychaną potęgę uderzeniową. Niemcy udowodniły swoimi dotychczasowymi czynami, iż posiadają życiowe i duchowe siły do stworzenia nowego systemu porządkującego dla Europy. Wszystkim narodom, które od początku stanęły po stronie Niemiec, wyszło to na korzyść. Dziś liczba narodów i ludzi, idących ramię przy ramieniu z Niemcami, jest znacznie większa niż na początku

wojny i nieustannie wzrasta. Stało się jasnym, że Niemcy niosą ideę ładu, który zastępuje nowoczesnymi i bardziej sprawiedliwymi metodami kapitalistycznymi i bolszewickimi metody, przy pomocy których wykorzystywano ludzi.

2. Anglia walczyła na początku terażniejszej wojny o swoje stanowisko światowe, a można nawet powiedzieć: o panowanie nad światem. Obecnie walczy o swe własne życie, do czego przyznał się jej premier. Została przepędzona z kontynentu europejskiego przez Niemcy, a przez Japonię z Azji Wschodniej i zachodniego Oceanu Spokojnego. Jej morskie drogi komunikacyjne są bardzo zagrożone, a jej flota wojenna i handlowa tak zdziesiątkowane, że stracił nie da się zrekomensować. Wszystkie narody, które rozpoczęły wojnę po stronie Anglii, musiały albo skapitulować albo ponieść całkowitą klęskę. Jest nie do pomyślenia, by Anglia mogła odzyskać wszystkie swoje stracone pozycje.

3. Związek sowiecki udowodnił w trakcie tej wojny, że jest na kontynencie europejskim drugim po Niemczech mocarstwem pod względem siły wojskowej i że kierujący jego polityką ludzie mieli zamiar objąć panowanie nad Europą. Zapobiec temu były w stanie i rzeczywiście też zapobiegły tylko Niemcy. Niebezpieczeństwo zalania Europy przez bolszewizm zostanie jednak zażegnane dopiero wówczas, gdy niemieckie i sprzymierzone wojska złamią wojskowy stos pauczowy Związku sowieckiego.

4. Wojna przyczyniła się do niesłychanego wzrostu potęgi i prestiżu obok Niemiec także i Japonii. Jeśli Niemcy są dziś bezsprzecznie decydującą potęgą porządkującą w Europie, to odnosi się to samo do Japonii na obszarach Azji Wschodniej i zachodniego Oceanu Spokojnego. Japońskie źródła surowców, po zdobyczu w ostatnim roku, są praktycznie niewyczerpane.

5. Stany Zjednoczone, w których panuje nieliczna warstwa przeważnie żydowskich lub spokrewnionych z żydami kapitalistów, poniosły podczas dotychczasowych walk tylko klęskę. Mają one niesłychane trudności przy realizacji swego programu zbrojeniowego. Jest nie do pomyślenia, by ze względu na swoją strukturę gospodarczą, społeczną i narodowościową mogły wystąpić jako decydujący o wyniku wojny czynnik na kontynencie europejskim, azjatyckim lub afrykańskim. Dzięki swej dyplomacji, działającej przy pomocy dolarów, mogą odnosić tanie „sukcesy” jedynie na ogólnamerykańskim kontynencie, a pozatym próbować objąć dziedzictwo po imperium brytyjskim. Teorie, przy pomocy których chcą uszczęśliwić świat, a które wykorzystują poza krajem w celach propagandowych, oznaczają praktycznie wydanie świata na łup amerykańskiego i żydowskiego kapitalizmu.

Stalo się jasnym, że Niemcy niosą ideę ładu, który zastępuje nowoczesnymi i bardziej sprawiedliwymi metodami kapitalistycznymi i bolszewickimi metody, przy pomocy których wykorzystywano ludzi.

2. Anglia walczyła na początku terażniejszej wojny o swoje stanowisko światowe, a można nawet powiedzieć: o panowanie nad światem. Obecnie walczy o swe własne życie, do czego przyznał się jej premier. Została przepędzona z kontynentu europejskiego przez Niemcy, a przez Japonię z Azji Wschodniej i zachodniego Oceanu Spokojnego. Jej morskie drogi komunikacyjne są bardzo zagrożone, a jej flota wojenna i handlowa tak zdziesiątkowane, że stracił nie da się zrekomensować. Wszystkie narody, które rozpoczęły wojnę po stronie Anglii, musiały albo skapitulować albo ponieść całkowitą klęskę. Jest nie do pomyślenia, by Anglia mogła odzyskać wszystkie swoje stracone pozycje.

3. Związek sowiecki udowodnił w trakcie tej wojny, że jest na kontynencie europejskim drugim po Niemczech mocarstwem pod względem siły wojskowej i że kierujący jego polityką ludzie mieli zamiar objąć panowanie nad Europą. Zapobiec temu były w stanie i rzeczywiście też zapobiegły tylko Niemcy. Niebezpieczeństwo zalania Europy przez bolszewizm zostanie jednak zażegnane dopiero wówczas, gdy niemieckie i sprzymierzone wojska złamią wojskowy stos pauczowy Związku sowieckiego.

4. Wojna przyczyniła się do niesłychanego wzrostu potęgi i prestiżu obok Niemiec także i Japonii. Jeśli Niemcy są dziś bezsprzecznie decydującą potęgą porządkującą w Europie, to odnosi się to samo do Japonii na obszarach Azji Wschodniej i zachodniego Oceanu Spokojnego. Japońskie źródła surowców, po zdobyczu w ostatnim roku, są praktycznie niewyczerpane.

5. Stany Zjednoczone, w których panuje nieliczna warstwa przeważnie żydowskich lub spokrewnionych z żydami kapitalistów, poniosły podczas dotychczasowych walk tylko klęskę. Mają one niesłychane trudności przy realizacji swego programu zbrojeniowego. Jest nie do pomyślenia, by ze względu na swoją strukturę gospodarczą, społeczną i narodowościową mogły wystąpić jako decydujący o wyniku wojny czynnik na kontynencie europejskim, azjatyckim lub afrykańskim. Dzięki swej dyplomacji, działającej przy pomocy dolarów, mogą odnosić tanie „sukcesy” jedynie na ogólnamerykańskim kontynencie, a pozatym próbować objąć dziedzictwo po imperium brytyjskim. Teorie, przy pomocy których chcą uszczęśliwić świat, a które wykorzystują poza krajem w celach propagandowych, oznaczają praktycznie wydanie świata na łup amerykańskiego i żydowskiego kapitalizmu.

(Dokończenie na str. 2-ej)

Trzy lata wojny

(Dokończenie ze str. 1-ej)

któremu jest zupełnie obojętne los poszczególnych narodów. 6. Siłami pogodowymi w obozie przeciwników Niemiec, Japonii i Włoch oraz sprzymierzonych z nimi narodów są żydzi. Jedynie oni są całkowicie zainteresowani pokonaniem mocarstw Osi, albowiem tylko oni korzystaliby z ew. zwycięstwa Anglii, Ameryki i Sowieców. Dziś jednak nikt poważnie myślący w obozie przeciwników państw Osi nie wierzy w to zwycięstwo. Wasmunkiem jego byłoby uprzednie zupełne zniszczenie Europy i fizyczne wyniszczenie większej części ludności Europy przez wojnę.

7. Na wszystkich zajętych lub zdobytych przez mocarstwa Osi obszarach rozpoczęła się już obecnie, podczas wojny, intensywna praca nad wprowadzeniem ładu i nad od-

budową. Należy się spodziewać, że po ostatecznym zwycięstwie państw Osi ta praca będzie kontynuowana w szerszym zakresie, i że wszystkie narody, które biorą w niej udział, korzystać będą z dobrodziejstw nowego ładu.

Oprócz przytoczonych siedmiu punktów możnaby przytoczyć jeszcze kilka dalszych pojęć tego samego kierunku. To, co tutaj przytoczono, powinno jednak każdemu myślicy wystarczyć. Będzie on wdzięczny mocarstwom Osi, że w historycznie bardzo krótkim czasie trzech lat rozwinęły tak wyraźnie rzeczywiste stanowiska potęgi i idei. Zaś każdy, kto się poważnie zastanowi nad tymi sprawami, może powziąć wyraźną decyzję z wszystkimi jej konsekwencjami.

Churchill przeprowadza reorganizację na Bl. Wschodzie

Kontrola nad Morzem Śródziemnym zamiast „drugiego frontu“

SZTOKHOLM. Zarządzenia Churchilla, zdążające do reorganizacji na Bliskim Wschodzie, wciąż jeszcze nie dobiegły końca. W nocy na piątek oznajmiono, że tak zwanemu ministrowi gabinetowemu w Kairze, Casey'owi dodano zastępcę, co wskazuje na to, że i ten wcale nie tak dawno wprowadzony triumfalnie do Egiptu był australijski poseł w Waszyngtonie, okazał się do niczego. Albo może Churchill przyszedł do przekonania, że Casey, którego nominację do Kairu swego czasu silnie popierał Roosevelt, zbyt żywo troszczy się o interesy amerykańskie? Zastępcą jego i pełnomocnikiem został były angielski mążster kolonii lord Moyne w randze członka gabinetu, bez zasiadania jednak w gabinecie wojennym.

Moyne w przeciwieństwie do Casey'a jest starym praktykiem, który piastował już wiele ważnych urzędów i zdobył bogate doświadczenia zwłaszcza w obchodzeniu się z koloniami i podbitymi narodami. Rzeczy tych brak Casey'owi, Moyne obejmuje obecnie zamiast Casey'a „kontakt z rządami“ opanowanego przez Anglię Bliskiego Wschodu, będzie odbywał podróże, krótko mówiąc załatwiał ważniejszą część czynności, podczas gdy Casey pozostanie w istocie figurantem.

Według komunikatu gazety „Japan Times and Advertiser“ prezydent Roosevelt zaprosił na konferencję do Waszyngtonu premierów Nowej Zelandii, Australii i Południowej Afryki, Fraser'a, Curtina i Smuts'a.

W związku z tym zaproszeniem pisze gazeta tukijska, że jest to rzecz zupełnie nadzwyczajna, by ci trzej premierowie brytyjskich dominiów zwidywani byli na konferencję nie przez brytyjskiego premiera lecz przez prezydenta Stanów Zjednoczonych. Ponadto miejscem konferencji winien był być Londyn a nie Waszyngton. To niezwykle postępowanie daje powód do rozmaitych przypuszczeń. Zależy się, że wpływy brytyjskie w dominiach brytyjskich co raz bardziej upadają a wzrasta powaga Waszyngtonu. Z faktu zaproszenia można też wnosić, że Roosevelt co raz bardziej bez skrępowań wdziela się w prawa brytyjskie, by je przywłaszczyć dla własnej władzy. Przyjęcie zaproszenia przez premierów trzech dominiów pozwała zatem wnosić, że coraz bardziej potęguje się niezadowolone tych trzech dominiów z Anglii, wzrasta natomiast zaufanie do Stanów Zjednoczonych.

Nominację lorda Moyne oceniamy na Bliskim Wschodzie jako próbę Anglii usunąć wpływ amerykańskich między Nilem a Eufratem, Zadaniem lorda Moyne jest przede wszystkim kontrolowanie swego bezpośredniego przełożonego, Australijczyka Casey'a który w stolicy Egiptu występuje w ogóle jako człowiek Roosevelta. Stosunki Casey'a z Białym Domem znane są od czasu jego urzędowania w Waszyngtonie w charakterze posła Australii. W Kairze utrzymuje Casey ścisły kontakt z posłem amerykańskim Kirk'em i kierownikiem amerykańskiej misji wojskowej generałem Macwell'em. Widocznie przewaga amerykańskiej dyplomacji na Bliskim Wschodzie była za dużą nawet dla Churchilla, który zdołał się o tym przekonać podczas swojej wizyty w Kairze.

Nominacja lorda Moyne zbiega się z szeregiem wiadomości o do-

wych rozruchach na Bliskim Wschodzie. Z Cypru dochodzi wieść o zbuntowaniu się oddziałów hinduskich z powodu złego ich traktowania przez ich angielskich przełożonych. Angliści wysłali drogą powietrzną bawiacego w Kairze premiera PONDZABU, Hyata Khan'a, z poleceniem uspokojenia żołnierzy hinduskich. Do Feheranu miały wkroczyć trzy angielskie kontyngenty wojskowe po uprzednim utworzeniu mieszanej angielsko-irańskiej komisji dla regulowania zadań policyjnych. Dotychczas służbę policyjną w rejonie stolicy Iranu pełnił żołnierz. Wojska sowieckie, jak donosi „Nacione“, rozstrzelały 50 Irańczyków, obwinionych o uczestnictwo w aktach sabotażu.

Znaczenie, jakie właśnie w tej chwili przywzajemnie Churchill do Bliskiego Wschodu i do Morza Śródziemnego, i które wyraża się również w licznych zmianach per-

sonalnych wiązań sprawozdania szwedzkie z Anglii z rozczarowaniem z powodu braku „drugiego frontu“, z powodu słabych skutków nalotów bombowych na Niemcy i kryzysu na Wschodzie, Żądanie „drugiego frontu“ już nie jest tak głośnie, jak dawniej. Zamiast tego słyszy się co raz bardziej głosy za tak zwaną „kontrolą nad Morzem Śródziemnym“. Głosy te rozwijają tezę, że wartość ataków bombowych jest wadliwa. Zamiast tego winna Anglia skoncentrować się na istniejących już frontach i uważać wojnę na Morzu Śródziemnym za najważniejsze pole. Angielska flota śródziemnomorska, na której barkach spoczywają specjalne ciężary, nie czuje się chwilowo zdolną do sprostania temu zadaniu, „co po ciężkich stratach w walkach w czasie ostatnich konwojów jest aż nazbyt zrozumiata“.

8000 TRANSPORTOWYCH SAMOLOTÓW KAZDY Z 3 TONAMI MATERIAŁÓW, BYŁOBY POTRZĘBA DO PRZEWIEZIENIA RUDY ZNAJDUJĄCEJ SIĘ NA FRACHTOWCU O POJEMNOŚCI 10000 TON REI. BR. CZYLI 1000 WAGONÓW TOWAROWYCH.

CZY ROOSEVELT JEST W STANIE ZASTĄPIĆ ZATOPIONY TONAŻ PRZEZ SAMOLOTY TRANSPORTOWE? NIE!

Kary cielesne na Jamajce

Nastrój buntowniczy jako skutek działań łodzi podwodnych państw Osi

BUENOS AIRES. Na brytyjskiej wyspie Jamajka na Morzu Karaibskim sytuacja w ostatnich dniach nastrzyła się w zastraszający sposób. Jak to stwierdza czasopismo Stanów Zjednoczonych „Time“, Jamajka jest terenem typowego monopolu cukrowego i wskutek tego zależna od przywozu produktów spożywczych. Lecz wskutek działań łodzi podwodnych mocarstw Osi dostawy nie dochodzą, wskutek czego wytworzyła się sytuacja, która doprowadziła ludność ubyleż do rozruchów, strajków i bezkrytycznej paniki. Do tego dochodzi jeszcze okoliczność, że roboty dla bazy Stanów Zjednoczonych są już zakończone, co spowodowało zwolnienie 9.000 robotników.

W celu opanowania sytuacji gubernator brytyjski Richards zastosował karę cielesną. Poza-

urządził przegląd wojsk Stanów Zjednoczonych, w celu zdemontowania głodującej ludności jej bezsilności wobec karabinów maszynowych. Policja na Jamajce została wzmocniona o 1300 ludzi, patrolujących na ulicach we dnie i w nocy i uzbrojonych w rewolwery i pałki. Te oddziały Stanów Zjednoczonych przyczyniły się tylko do zwiększenia nienawiści między białymi a murzynami. Zraz po wydaniu zarządzenia ustalono „linię kolorów“, przy czym wyrzucano murzynów i mulatów z lokali, w których dotychczas bywali.

Nastrój powstańczy, jak pisze „Time“, nie ograniczył się wyłącznie do Jamajki, lecz istnieje prawie na wszystkich wyspach Antylijskich, stanowiących pierścień ochrony Kanału Panamskiego.

Czy interwenjowano w Turcji w sprawie floty sowieckiej?

BERLIN. (Informacje). Na Wilhelmstrasse wyjaśniają, że nie ma tu żadnych urzędowych wiadomości, by strona angielska i amerykańska interwenjowały w Turcji w sprawie floty Związku Sowieckiego na Czarnym Morzu. Zasadniczo jednak w międzynarodowych kolach nie-

miejskich panuje przekonanie, że zgodnie z obowiązującym prawem i specjalnymi przepisami o Dardanelach może być tylko mowa o wstrzymaniu statków sowiecko-rosyjskich w portach tureckich, ale nigdy o przejeździe tych statków przez Bosfor.

Kiedy Churchill podróżuje...

Ponieważ brytyjska służba prasowa nie mogła podać faktów politycznych jako rezultatów podróży Churchilla, sprucono się tym gorliwiej do sprawozdań dworskich w tej sprawie. I tak naród brytyjski mógł wyczerpująco dowiedzieć się jak Churchill w swojej podróży chrząkał i pluł, jakie on każdym razem ubranie uważał za najbardziej dopasowane do terenu i inne ciekawe tego rodzaju rzeczy „polityczne“.

Czy w Moskwie zjawiał się on w ubraniu biernego polityka? O tym nie wiemy. Natomiast wiemy, że w pustyni udawał „męża na biało“: białe ubranie, biały hełm tropikalny, białe rękawiczki i biały parasolk. Niestety sprawozdanie nie powiada, czy wysoki wysłannik Imperium brytyjskiego sam osłonił się od słońca, czy też wypożyczył sobie do tego celu jednego ze swoich czarnych poddanych. Lecz już symbolem wydaje się nam wymowny podaru-

nek, jak Churchill otrzymał w Moskwie: prawdziwie rosyjską czapkę mocną, która wzbogaciła jego sławny zbiór nakryć głowy o cenny okaz. Na podstawie obserwacji jego działalności nie można wątpić, że ma on dość szlachetny, lecz gatunek tej bolszewickiej jest zgola osobliwy. Czy główny strateg Anglii miał na głowie to usypiające „nakrycie“ również wówczas, gdy po swoim powrocie jechał w czolgu przez ulice Londynu do domu, nie jest nam wiadome.

Mało zrozumienia dla tego rodzaju sprawozdań ma zdaje się „Daily Herald“ pisząc: „Podczas gdy niebezpieczeństwo Stalingradu co godzinie wzrasta, cała Rosja chwleje się pod ciosami Niemców, a walki na froncie wschodnim narażają atlantów jako całość na największe niebezpieczeństwo, przykro działają historyki o tym, co Churchill nosił na swym ciele w czasie podróży i jakie palił cygara“. Do tych słów nie trzeba niczego dodawać...

Narzędzie Anglików i Sowieców

RZYM. Zamordowanie irańskiego generała Schaahab przez pewnego oficera, który został wydany na swe narodo we przekonania z wyższej szkoły wojennej, wywołało, jak podają z Ankary, wśród urzędów angielskich i sowieckich, które są istotnymi władcami w Iranie, — jak najstrzeższe zarząd-

zenia. Zamordowany był faktycznie narzędziem w rękach Brytyjczyków i Sowieców i nie wzdurzał się w najmniejszym stopniu przed stosowaniem środków brutalnych w stosunku do swych własnych żołnierzy. Wskutek zamachu władze angielsko-sowieckie wydały natychmiast zarządzenie, na mocy którego wszystkie osoby, u których będzie znaleziona broń, podlega karze śmierci. Taka sama kara grozi wszystkim, rozpowszechniającym sfałszowane wieści.

Wzrost ilości strajków w St. Zjednoczonych

GENEWA. (DNB). Związek krajowy przemysłowców amerykańskich donosi, że liczba strajków w lipcu wzrosła i że wskutek 222 strajków stracono 1,9 miliona godzin roboczych. W sprawozdaniu związku mówi się dosłownie: „Podczas gdy liczba strajkujących robotników i straconych godzin ro-

boczych tylko niewiele się zmniejszyła w stosunku do czerwca, to jednak ze zwiększonej liczby strajków i innych czynników widać rosnącą rewolucyjność pewnej części robotników, którzy ignorują nadal odezwy zarówno związków robotniczych jako też i rządu.

Kto kogo blokuje?

Jeżeli porównać obecną sytuację Niemiec z jej położeniem w poprzedniej wojnie, — pisze maddryckie „ABC“, — to dochodzi się do przekonania, że katastrofa r. 1918 nie może już się więcej powtórzyć. Dziś mocarstwem blokowanym są nie Niemcy, ale Anglia. Podczas, gdy źródła sły Anglii z dnia na dzień zmniejszają się, to Niemcy stają się posiadaczami niewyczerpanych źródeł surowców wskutek swego marszu w głąb Związku Sowieckiego. W podobnej sytuacji jest dzisiaj również Japonia, która rozpoczęła wojnę jako kraj najbardziej ubogi w surowce, a obecnie ma pod swoją kontrolą najbogatsze tereny na świecie. Obok tej gospodarczej przewagi obydwu tych mocarstw stoi przewaga strategiczna, tworząca wspólnie całkowitą gwarancję ostatecznego zwycięstwa.

Anglia wyzyskuje Chiny

Stulecie traktatu nankińskiego

TOKIO. W 100 rocznicę traktatu nankińskiego przedstawiciel rządu japońskiego Horri złożył w piątek nadzwyczaj ostre oświadczenie o metodach angielskich w przeszłości i obecnie. M. In. Horri powiedział, że historia mocarstwa brytyjskiego jest w ciągu ostatnich 300 lat jednym pasmem aktów napastniczych, wyzysku i okrucieństw na wodzie i na lądzie.

Ze wszystkich hańbiących rozdziałów historii Anglii jest jednak najbardziej hańbiącym rozdział, dotyczący wojny opiumowej i zawar tego równo przed 100 laty traktatu nankińskiego. Zupełnie zapominając o swej przeszłości, podejmuje teraz Anglia skargi o szkodliwości handlu opium oraz palenia go co wygląda tak, jakby Anglia była weteranem humanitarności.

Przecież to właśnie nie kto inny, jak Anglia narzuciła Chinom wojnę opiumową i nawet sam angielski mąż stanu Gladstone uważał ją za obowiązującą honorowi Anglii. Traktat nankiński, który doprowadził do zajęcia Hongkongu przez Anglików i ograniczenia

praw suwerennych Chin w dziedzinie celnej oraz nałożył na Kubożale Chiny niezwykle wysokie odszkodowania za wojnę, wywołaną przez Anglię, — traktat ten zrobił pierwszy wyłom dla Anglii w kierunku zaspokojenia jej niesytej imperialistycznej żądzy w Chinach. Anglia była właścicielką inicjatorem tworzenia cudzoziemskich koncesyj i osad i zapewniła sobie w Chinach w swój znany sposób ważne polityczne i gospodarcze uprawnienia.

Dzisiaj Anglicy mają odwagę tytułować Chińczyków swymi „to-

warzyszami broni“. Twierdzą o za mlarze udzielenia pomocy Chinom przy wywalczaniu ich pełnej niezależności. Lecz kiedyż to Anglia zgadzała się na dobrowolne oddanie Culum koncesyj lub administracji celnej i samorządowej? Kiedyż to dostarczała Anglia materiału wojennego Chinom bez żądania za to zapłaty, dającej jej znaczne zyski? Usługi Anglii ustania równo z chwilą, gdy zniknie tego potrzeba. Wówczas „dumni towarzysze broni“ Anglii staną się znowu równymi dawcom Chińczykom.

Badanie jaskini w La Peilsta

MADRYT. (DNB) W południowej hiszpańskiej prowincji Malaga rozpoczęto na nowo prace badawcze w jaskini La Peilsta, znajdującej się w górach Roma w pobliżu wsi Benaolja. Jaskinia La Peilsta jest znana wskutek swych wymiarów i wskutek piękna swych malowideł ściennej, pochodzących z przed kilku tysięcy lat. Jaskinia jest tak wielka, że wciąż jeszcze są odkry-

wane nowe jej galerie, na przykład w ostatnich dniach odnaleziono kilka tuzinów starych malowideł keltycznych, odnoszących się do części do epoki kamiennej, a częściowo do epoki brązu. Motywy tych malowideł są treści zarówno życiowej jak i religijnej i dają możność czynienia nadzwyczaj bogatych spostrzeżeń, dotyczących czasów przedhistorycznych.

SZTOKHOLM. Reuter opublikował następującą wiele mówiącą wiadomość: Po kilkumiesięcznej agitacji wśród parlamentu i poza jego obrębem, podczas której odbyły się komunistyczne tłumne manifestacje, powiadomił we środę minister spraw wewnętrznych, że zakaz wydawania gazety komunistycznej „Daily Worker“ został zdjęty. Zakaz ten był wydany w granicach zarządzenia o obronie z dnia 17 stycznia roku ubiegłego.

AMSTERDAM. Radio londyńskie podaje, że admiralacja angielska zawiadomiła o stracie kontrtorpedowca Embreak, kontrtorpedowiec miał zatonać po zderzeniu się z Atlantyku.

„Lietukis“ szykuje się do skupu tegorocznych plonów

W związku z przygotowaniem związku spółdzielni „Lietukis“ do skupu tegorocznych plonów na potrzeby wojska i ludności cywilnej odbyło się w Kownie zebranie kierowników poszczególnych oddziałów prowincjonalnych „Lietukisa“, na którym przy udziale przedstawicieli władz niemieckich naradzano się nad sposobami dokonania tego skupu w sposób najszybszy i najsprawniejszy, aby uniknąć wszystkich niedociągnięć i błędów, które wydarzyły się w roku ubiegłym. Postanowiono już zawczasu przygotować i odnowić, a w niektórych wypadkach nawet wybudować składy, aby ani jedno ziarno nie uległo zepsuciu. Szczególny nacisk położono na dostawianie zboża natychmiast po wymłóceniu. W tym celu polecono kierownikom spółdzielni nawiązać kontakt z władzami gmin, którzy kierują wyznaczaniem i ściąganiem do staw obowiązkowych.

Rolnicy, którzy swe dostawy obowiązkowe wykonają uczciwie i w czasie — dostaną odpowiednie premie. Kto dostarczy zboże przed 1 września otrzyma za każdą tonę litr

wódki, kto dostarczy między 1 a 10 września — otrzyma za tonę 2 litry wódki. Niebawem ukaza się nowe cenniki zbóż, gdzie cena będzie zależna od gatunku ziarna.

W sprawie obowiązkowych dostaw kartofli niebawem ukaze się zarządzenie, a zesłane, obowiązujące dotychczas straci swą ważność. Rolnicy nie będą mieli prawa sprzedawać kartofli bezpośrednio konsumentowi, a tylko za pośrednictwem „Lietukisa“. Ludność miejska będzie zaopatrzona w kartofle na zimę za pośrednictwem oddziałów „Lietukisa“, lub spółdzielni, jak „Ruta“ na podstawie odpowiednich kart. Gorzelnie i krochmalnie będą zaopatrywały się w kartofle we własnym zakresie. Przy wyznaczaniu kontyngentu dostaw obowiązkowych kartofli dla rolników będą brane pod uwagę potrzeby własnego gospodarstwa, uwzględniając ilość kartofli potrzebną na wypas inwentarza. Będą również stawiane większe wymagania dostawcom kartofli co do ich jakości. Będą przyjmowane tylko czyste, suche i zdrowe kartofle. (r)

Zebranie właścicieli restauracji i jadłodajni w Wilnie

Onegdaj w sali jadłodajni „Valgis“ odbyło się zgromadzenie właścicieli wszystkich wileńskich restauracji, barów, jadłodajni, kawiarni i sodowian. W zgromadzeniu wzięło udział przeszło 70 osób, przedstawiciel urzędu naczelnika powiatu, przedstawiciel władz niemieckich, przedstawiciel urzędu nadzoru cen, dyrekcja „Valgisu“. Podczas zgromadzenia przygrywała orkiestra restauracji „Valgis“ (b. „Zaczisza“).

Zgromadzenie otworzył przedstawiciel Gebietskommissar'a p. Murer, który w swym przemówieniu podziękował zgromadzonym i podkreślił informacyjny charakter zebrania, zachęcając zgromadzonych do ściślejszego wykonywania zarządzeń i przepisów, wydawanych przez władze.

Następnie przemawiał komisarz trustu „Valgis“ pan Ueberhein, który przytoczył w swym przemówieniu wszystkie najczęściej spotykane w zakładach wileńskich niedociągnięcia i wzywał do ściślejszego stosowania się do zatwierdzonych cenników. Kto nie będzie do nich stosował się, może oczekiwać, iż zostanie pozbawiony swego przedsiębiorstwa. Konieczne jest aby

restauracje i inne zakłady gastronomiczne w Wilnie były na prawdę wzorowymi.

Na zebraniu przybył również Gebietskommissar p. Hingst, który również przemówił do zgromadzonych, stwierdzając, że niejednokrotnie o poziomie kultury w mieście można sądzić z wyglądu i urządzenia zakładów gastronomicznych. Prowadzenie takiego zakładu w czasach wojennych jest prawdziwą sztuką, więc restauratorzy wileńscy muszą wysilić wszystkie swe zdolności, aby utrzymać swe przedsiębiorstwa na należytej stopie. Przy tym nie należy zapominać o zarządzeniach władz i cennikach. Dalej p. Gebietskommissar zauważył, że tylko czystością można wiele osiągnąć. Trzeba umieć zachować dawne zwyczaje, lecz należy również przyjmować korzystne nowości i stosować postęp. Niezdrowa rozrzutność musi być zahamowana przez restauratorów we własnym zakresie.

Po zebraniu zgromadzeni byli podejmowani przez dyrekcję „Valgisu“ piwem. Przy dźwiękach orkiestry spędzono parę godzin na miłej pogawędce. (r)

Sklepy zdenacjonalizowane przekazują się z inwentarzem i towarami

Jak donosi prasa litewska, w Kownie dokonano denacjonalizacji pierwszych sklepów, handlujących towarami przemysłowymi. Już odbyło się przekazanie tych sklepów w ręce poprzednich właścicieli, przy czym sklepy zostały przekazane z całym inwentarzem i wszystkimi, znajdującymi się w nich obecnie towarami. Będą one prowadzić handel na zezwolenia i ordera instytucji rozdzielczych. (r)

4 września r. b. dnia czterdziestego od zgonu za spo. ój duszy

†. Walentyny Iwanowny Striukowej

z błogosławieństwa Jego Eminencji Biskupa Daniela, odbędzie się Msza Św. w kościele prawosławnym św. Ducha, Aušros Vartų (Ostrobramska) 10, o godz. 10 rano. Tegoż dnia o godz. 6 p. odbędzie się nabożeństwo żałobne nad grobem na cmentarzu prawosławnym, na które zaprasza Przyjaciół i Znajomych

Mąż i Dzieci.

W dniu imienin

†. Bronisławy z Kondratowiczów JASIEŃSKIEJ

odbędzie się w dniu 3 września (czwartek) o godz. 9-ej nabożeństwo żałobne w kościele po-Bernardyńskim.

O czym zawiadomia **MAŻ.**

OBWIESZCZENIE

Podaje się do wiadomości, że w dn. 1 września nastąpi ponowne otwarcie kursów języka niemieckiego dla początkujących i zaawansowanych przy ul. św. Ignacego Nr 3. Zgłoszenia kandydatów przyjmuje także sekretarz codziennie od 8 do 12,30 i od 14,30 do 19.

Kursy są dzienne i wieczorowe dla dorosłych i młodzieży. Ponownie zwraca się uwagę, że zgodnie z zarządzeniem Pana Gebietskommissar'a, podanym do wiadomości w prasie miejscowej, kursy języka niemieckiego mogą prowadzić wyłącznie związki zawodowe.

OBWIESZCZENIE

Kursy języka niemieckiego dla dzielnic wileńskich Zwierzyniec

W dn. 1 września rozpoczynają się nowe kursy języka niemieckiego dla początkujących i zaawansowanych.

Zapisy przyjmuje w każdy poniedziałek, środę i piątek o godz. 18,30 lektor w szkole powszechnej ul. Vykinto 11.

ZE SPORTU

Drużyna wileńskiego „L. F. L. S.“ zasilona graczami z kowieńskiego „L. F. L. S.“ rozegrała dnia 24 sierpnia mecz piłkarski z „R. S. K.“ Spotkanie zakończyło się remisem 1:1 (0:0). Bramkę dla wilanów zdobył Adamowicz, Mecz koszykówki „L. F. L. S.“ — „R. S. K.“ zakończył się wynikiem 28:22 dla gospodarzy.

Drugi mecz rozegrał „L. F. L. S.“ z mistrzem Rygi „Dauguvisi“. Mecz ten wylądanie przegrał 2:4 (1:3). Obie bramki zdobył Centeladas.

„R. S. K.“ (RYGA) — „L. F. L. S.“ (WILNO) 1:1 (0:0)

Kombinowana drużyna „L. F. L. S.“ wileńskiego i kowieńskiego klubu rozegrała w Rydze w dniu 23.08. mecz piłkarski z najsilniejszą drużyną Łotwy „R. F. K.“. Mecz zakończył się wynikiem 1:1 (0:0), pierwszą bramkę strzelił „L. F. L. S.“. Nierozstrzygnięty osiągnięty wynik na obcym boisku i z taką drużyną jak „R. F. K.“ — jest sukcesem piłkarzy z klubu „L. F. L. S.“

Wiadomości z dnia

WTÓREK
1
WR. ŚSIEŃ
Wschód słońca 5.23
Zachód słońca 19.36

— **ŁAZNIA DLA PRACOWNIKÓW I ROBOTNIKÓW KOLEJOWYCH.** W związku z zadaniami pracowników i robotników kolejowych i depo, dzięki przychylności kierownika stacji dezynfekcyjno-epidemicznej dr. R. Klonieckiego zostały wyznaczony jeden dzień w tygodniu wyłącznie dla pracowników kolei i depo do korzystania z łaźni przy ul. Tatarskiej Nr. 13. W sprawie tej należy porozumieć się z kierownictwem stacji.

— **USUWANIE USCHIŃIĘTYCH DRZEW.** Zarząd m. Wilna (Wydział Plantacji) przystąpił na terenie miasta do usuwania szpeczących ulice uschniętych drzew. Dbając o zadrzewienie ulic miasta w miejscach uschniętych drzew na jesieni będą posadzone młode, silne i odporne na mrozy drzewka wyhodowane w szkółkach plantacji miejskich. Dobrze byłoby gdyby doroccy posiadacze domów w okresie upałów podlewali drzewa przed swoimi domami oraz raz na miesiąc przekopywali ziemię koło drzew zdeptaną przez przechodniów dając w ten sposób dopływ powietrza do korzeni. To dużo czasu nie zajmie, a bardzo korzystnie wpłynie na ich wegetację.

— **REMONT KAWIARNI.** Dyrekcja Valgisu w pozostających pod jej zarządzeniem kawiarniach i jadłodajniach przeprowadza obecnie kapitalne remonty. Odnówione i oddane do użytku publiczności zostały kawiarnia Iłteracka przy ul. Gedymina Nr. 1, b. Sztrał przy ul. Wielkiej oraz jadłodajnia Nr. 1 „Valgis“ przy ul. Gedymina Nr. 13. Estetycznie świeżo odnowione lokale stwarzają miłą atmosferę odpoczynku tym bardziej, że lokale zaopatrzone są w bieżące czasopisma i tygodniki. Obecnie przeprowadzany jest kapitalny remont kawiarni b. Rudnickiego przy ul. Trockiej Nr. 1.

— **PRACE NAD UPIĘKSIENIEM MIASTA.** W wyniku prac prowadzo-

nych przez zarząd miejski nad upiększeniem, i doprowadzeniem miasta do porządku, usunięto z plantacji i skwerów publicznych miasta 700 uschniętych drzew, których nie dało się pomimo wysiłków urzęd-

nych przez zarząd miejski nad upiększeniem, i doprowadzeniem miasta do porządku, usunięto z plantacji i skwerów publicznych miasta 700 uschniętych drzew, których nie dało się pomimo wysiłków urzęd-

nych przez zarząd miejski nad upiększeniem, i doprowadzeniem miasta do porządku, usunięto z plantacji i skwerów publicznych miasta 700 uschniętych drzew, których nie dało się pomimo wysiłków urzęd-

nych przez zarząd miejski nad upiększeniem, i doprowadzeniem miasta do porządku, usunięto z plantacji i skwerów publicznych miasta 700 uschniętych drzew, których nie dało się pomimo wysiłków urzęd-

nych przez zarząd miejski nad upiększeniem, i doprowadzeniem miasta do porządku, usunięto z plantacji i skwerów publicznych miasta 700 uschniętych drzew, których nie dało się pomimo wysiłków urzęd-

nych przez zarząd miejski nad upiększeniem, i doprowadzeniem miasta do porządku, usunięto z plantacji i skwerów publicznych miasta 700 uschniętych drzew, których nie dało się pomimo wysiłków urzęd-

nych przez zarząd miejski nad upiększeniem, i doprowadzeniem miasta do porządku, usunięto z plantacji i skwerów publicznych miasta 700 uschniętych drzew, których nie dało się pomimo wysiłków urzęd-

nych przez zarząd miejski nad upiększeniem, i doprowadzeniem miasta do porządku, usunięto z plantacji i skwerów publicznych miasta 700 uschniętych drzew, których nie dało się pomimo wysiłków urzęd-

W pierwszą bolesną rocznicą śmierci

†. p.

Bronisławy Turkiewiczowej

odbędzie się nabożeństwo żałobne we środę 2 września b. r. w kościele św. Rafała, o godz. 9-ej rano.

O czym zawiadamiają **Mąż i Siostry.**

Podziękowanie

Wielebnemu Ks. Proboszczowi kościoła św. Kazimierza w Mołodecznie, Przyjaśniolom, Znajomym i wszystkim, którzy okazali współczucie i pomoc oraz wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi

†. p.

Stanisławowi Bogumiłowi JAGIEŁŁO

tą drogą składa płynące z głębi serca serdeczne „Bóg zapłać“ pograżona w głębokim smutku **RODZINA.**

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy w dniu 27. VIII. b. r. wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi

†. p.

Jadwidze z Pietkiewiczów ANTONOWICZOWEJ

smarłej dn. 25. VIII. b. r., składają tą drogą serdeczne „Bóg zapłać“ **Mąż, Dzieci i Rodzina.**

Potrzebni pracownicy

do robót leśnych w majątkach: Landwarów, Zatrocze i Waka T. Zapłała częściowo w produktach i opale z dostawą do Wilna. Nieposiadającym pił, siekier i pilników takowe wydaje majątek. Zwolnienia od wyjazdu na pracę do Niemiec oraz zaliczenie tych prac na poczet wyrębów, odbywanych w drodze przymusu.

Zgł. w Wilnie, magazyn majątków państwowych ul. Gedmińska (d. Mickiewicza) 22, Dr. Magdziak.

— **W SPRAWIE REPERACJI OBUWIA.** Po likwidacji artelu szewców Wydz. Gospodarczy Zarz. Miasta, dbając o wygodę mieszkańców, powierzył reperację obuwia prywatnym pracownikom szewskim. Pracownicy otrzymują materiał potrzebny do reperacji obuwia, prowadząc ewidencje wykonanych reperacji w specjalnie do tego założonej księżce robót, na podstawie której pracowni wliczają się z otrzymanym materiałem i dodatków szewskich. W księżce robót oprócz imienia, nazwiska i adresu klienta wpisuje się urzędową cenę za wykonaną robotę. Wpisywanie przez odbiorcę ceny położy kres nadużyciom i spekulacji. Ponieważ trudno jest mieszkańcom miasta wleźć, które pracowni otrzymują na reperację obuwia skórę i dodatki podaje się narazie adresy kilku pracowni:

Budchowski Bronisław — ul. Wileńska Nr. 17/19 m. 20;
Milewski Witold — ul. św. Stefańska Nr. 20 m. 17;
Scipion Leonard — ul. Vanden-tieko (Wodociągowa) Nr. 8 m. 22;
Kowalewski Władysław — ul. Arki (Kościńska) Nr. 10 m. 6;
Paszkiewicz — ul. Karłina (Beliny) Nr. 10 m. 14;
Kozłowski Piotr — ul. św. Filipa Nr. 1 m. 28;
Romańczuk Antoni — ul. Jeruzales (Jerozolimka) Nr. 8 m. 2;
Gryznoflas Władysław — ul. św. Stefańska Nr. 17 m. 3. (w)

— **NALEŻY OGRANICZYĆ BEZCELOWE ODWOŁANIA.** Wielu z pośród ukaranych za przewożenie lub przechowywanie samogonu składa natychmiast do władz administracyjnych odwołanie, prosząc swą motywując tym, że znaleziony samogon był nabyty nie w celach sprzedaży, lecz wyłącznie na użytek własny.

Podobne tłumaczenia nie są brane pod uwagę, ponieważ w myśl istniejących rozporządzeń władz o handlu nielegalnym, ka-

Chemiczne czyszczenie, nicowanie, farbowanie i prasowanie kapeluszy męskich

J. Bartoszewicz.
Traku (Trocka) Nr. 9

Wypis szteperską maszynę do szycia, maszynę do pisania, nożyce krawieckie, dziurkacz. Własność Wileńska 1795-6

OFIARY

Bezmiennie na polskie dzieci 30 RM.

Dla chorej staruszki — 6 RM ofiarowuje „L. F.“

K I N A

Soldatentheater II (Wileńska) 38

Maria Cebotari

we wspaniałym filmie

„Premiera Madame Butterfly“

Początek seansów — 17.00—19.00.

CASINO (Wielka) 47, tel. 6-77

Premiera.

„Ród Rotszyldów“

Początek seansów o godz. 16.45—19.00.

ADRIA (Wielka) 56, tel. 10-37

Otwarcie sezonu jesiennego.

Premiera.

„Wielka przygoda“

Początek seansów o godz. 17.00—19.00.

MUZA (Nowogródzka) 8, tel. 6-62

Piękny film dla młodzieży

„ROBINSON“

Początek seansów o godz. 17.00—19.00.

AUSZRA (Zawalna) 54, tel. 10-70

„Dziewczyna z wczorajszej nocy“

Początek seansów o godz. 17.00—19.00.

KOLEJOWE (Kolejowa) 14, tel. 14-13

„PAJAC“

Początek seansów o godz. 17.00—19.00.

Santechniczne i Elektrotechniczne Warsztaty

F-my „STATYBA“

Trakę (Trocka) Nr 3, telef. 11-62

WYKONUJĄ: urządzenia i remonty centralnego ogrzewania, instalacji wodociągowych, kanalizacyjnych.

Instalacje elektryczne, świetlne i motorowe. NAPRAWIAJĄ: motory, transformatory, wszelkiego rodzaju grzejniki i aparaty elektryczne.

KUPUJĄ: wszelki sprzęt i materiały santechniczne i elektrotechniczne.

Warsztaty czynne od 7—15.30.

Książki naukowe, albumy i wydawnictwa popularne

nabywa

Księgarnia Gebethnera & Wolffa i S-ki

Wilno, Piles 2 (Zamkowa).

FIRMA

„Radio-Elektrotechnika“

WILNO, Vokečių (Niemiecka) 16.

Kupuje stare PŁYTY PATEFONOWE lub zamienia na nowe. Płaci dobre ceny! Tamże do nabycia materiały fotograficzne.

ościeżka na materace, trawę morską, sprężyny, denaturat kupują

Pracownia mebli

Trakę (Trocka) 6 — 1. Tel. 3-97.

Krawcy i krawczynie

byłej fabryki MOZER w Nowowiejce

potrzebni natychmiast

do fabryki

Ostland Faser Gesellschaft m. b. H.

Wilnaer Schneiderel „STANDARD“

WILNO, Polockio (Polocka) 4.

Pracownicy fabryki są zwolnieni od prac na wyjazd i robót na roli.

Nie ma wypadku niezadowolenia przy „Trwałej Odulacji“ kiedy się jest zainteresowanym jak męska tak damska. Stwierdza to Szeroka Klientela Prywatnych Salonów Damsko-Męskich. Bezwzględnie żądać pisemnej gwarancji. Wall-str. (Zawalna) Nr 14

Kawiarnia i Restauracja „ELYSIUM“

PRZYJEMNE MIEJSCE ROZRYWKOWE M. WILNA

WILNO, GEDIMINO (d. MICKIEWICZA) 11

Kawiarnia czynna od g. 16—18 Program wieczorny od g. 19¹/₂—24

Wejście po południu — 0,50 RM Wejście wieczorem — 1,00 RM

Zamówienia na stoliki tylko telefonicznie Nr 475

„Valgis“ CENTRALA RESTAURACYJ

„ODDZIAŁ WILNO“

NAJSTARSZY NA WILEŃSZCZYŹNIE ZAKŁAD KAMIENIARSKI WITOLDA BIKNERA

(Firma istnieje od 1885 r.)

WILNO, ROSSAERSTR. (UL. ROSSA) J6 14

Posiada na składzie największy wybór gotowych pomników i krzyżów: granitowych, kamiennych, marmurowych i cementowych, surowców krajowych i zagranicznych oraz figur świętych różnych wielkości.

Poleca gotowe płyty i tablice kamienne i marmurowe dowolnych rozmiarów i kolorów.

Wykonuje kamienie młyńskie, kesony studienne oraz wszelkie roboty w zakresie kamieniarstwa, betoniarstwa i budownictwa cementarnego wchodzące.

PRZYJMUJE ZAMÓWIENIA NA FOTOGRAFIE WIECZNE NA PORCELANIE

RÓŻNE

A) Stefan Arthur Mauer. — Bluro podał do władz niemieckich, Jurgio (s. Św. Jerzki) 4—5. Czynne od 8—18. 719

Chiromantka wróży z kart i linii rak. Antakalnie (Antokolska) 18—10, od 10—20. 719

Dnia 25 sierpnia r. b. zrabiono na trasie Wilno — Kolonia 8 kart żywcem otych na nazwiska: Zachara Kazimiera, Zachara Andrzej, Zachara Krystyna, Fiedorf Janina, Fiedorf Maria i Fiedorf Krystyna oraz Grzeszkowiak Jasnina i Stanisław; na nazwisko tego ostatniego zgubiona została również kartka tytoniowa. Kartki były w terenie tekturowej. Łaskawego znalazcę uprasza się o odniesienie pod adresem: Wilno, Vilniaus (Wileńska) 25—sklep Juszkiewiczów 651

Dnia 20. VIII b. r. zgubiono do 4 osoby polsko-niemiecki wydany w Ostrowcu na naz. Wiktora Kanaczewskiego z Rykont. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot pod wyżej podanym adresem. 707

Dam mieszkanie i ogród na awali, za pilnowanie domu. Tylko solidnym. Poczta Wileńska Soleszki, Maria Sienkiewiczowa, kolonia Musim. 68.

Kajak przyjeżdża na przechowanie, także na zimę, wzmianka za możliwość osobistego korzystania w dwa umówione dni w tygodniu. Dowiedz się: Antakalnie (Antokolska) 46—4. 720

Podjęcie, wrosłenie paznokci, maniere. Damaševičius (d. Glinzajalna) 6—23. 623

Stołowanie przyjemnych i produktami i mlecznych. Warunki do odwiedzenia. Radwiliškis (d. Królewska) 5—3, Ostojka, godz. 8—6. 656

Zgubiono dokumenty na nazwisko Lebedzius Michała. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot pod adresem: Vytauto (d. Witoldowa) 20—4. 627

Zgubiono granatową skórzaną torbę na odepłaka szosy Jeruzolimka—Podbrzeże z dokumentami imię Helgi Garle. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem pod adresem: Podbrzeża (Paberžė) Dr. Jerzy Gerle. 689—2

Zgubiony dowód osobisty tymczasowy polski na nazwisko Koracho Wacława unieważnia się. 65

Zgubiony dowód osobisty litewski Nr. 412 na nazwisko Piotra Runewicza unieważnia się. 678

Zgubiony paszport litewski i legitymacja pracy na nazwisko Wisiocki Aleksander uprasza się o zwrot pod adresem: Prusų (b. Poleńska) 22/7 m. 6. 683

Zgubiony dowód osobisty litewski, zaświadczenie z pracy, kaucyjną z Arbėtsamtu na naz. Wincentego Sikory unieważnia się. 627

Zgubiony dowód osobisty litewski Nr. 2732 na nazwisko Hryniewicz Marii unieważnia się. 627

PRACA

Panna na państwo posiada potrzebę biednej, uczciwej dziewczynki do pomocy przy gospodarstwie domowym. Miekiševičius (d. T. Zana) 7—1, od 18—21. 667

Pani znająca niemiecki i litewski język otrzyma pracę biurową. Zgłaszać się 1.8-43 r. godz. 12—14 Basvilitė (d. Królewska) Nr. 1—3 „Ulitus“. 655

Poszukuje pracy dozorcy lub stróża nocnego. Jestem wolny od wyjazdu do Rzeszy. Dominikonų (daw. Dominikańska) 12—9. 723

Pracownicy potrzebni na akord wolni od wyjazdu. Lejkyklos (Ludwisarska) 14, pracownia klumpl. 713—5

Potrzebna osoba do pomocy w gospodarstwie przy małej rodzinie. Vasaniūsa (d. Piaszkowa) 1 m. 1. 705

Poszukuje badacza do zreperowania beczki. Zgłosić się Ożkiewicz (Orzeszkowej) 8—5 621

Potrzebna do małej rodziny osoba skromnych wymagań, umiejąca gotować. Gedimino (d. Mickiewicza) 46—1, od 9—16. 687

Potrzebna służąca do małej rodziny na wieś koło Wilna. Kaštonų (d. Kasztanowa) 2—25, od 5—7. 685

Potrzebny jest do gabinetu dentysta lub dentystka. Jogailos (Jagiellońska) 8—16. 570—1

Kupno i Sprzedaż

Buty dęgie Nr. 25—26 zamienne na narciarskie. Sprzedam lesionkę męską waresną, rozmiar średni. Ogładaj od 3 do 6. Daukanto (d. Objazdowa) 8 m. 4. 688

Do sprzedania szafa dębowa, Bernardinų (Bernardyński zauł.) 5—22. 587

Długi piaszcz skórzany sprzedam 1500 RM. Raugyklos g. va (d. M. Stefańska) 8—8. 710

Do sprzedania dobry obładowy stół jedzonoj 140 RM., blasz. wanna i używana kanapka Kołnierz karakułowy (brązowy) i welon żalobny (krep) 85 RM. ul. Algirdo (d. Pilsudskiego) 14 miesz. 3. 781

Deski sprzedam Lejkyklos (d. Ludwisarska) 7—3 od 6:30 15—17. 618

Futro fokowe w dobrym stanie. duży rozmiar sprzedam za 1800 RM. Filaretų (Filarecka) 25—4 1468

Jesionkę męską, rozmiar średni zamienię etnicznie sprzedam V. Vilniaus (Wileńska) 10—19 654

PRYWATNA CHEMICZNA PRALNIA J. BARTOSZEWICZA

Trakę (Trocka) 9, wejście przez drzwi frontowe.

Przyjmuje do czyszczenia ubrania, kapelusze i wszelką garderobę. Wykonanie solidne i terminowe

„BIURO ŻODIS“

Podania, tłumaczenia, przepisywanie, do sądów i wszelkich urzędów w języku niemieckim, litewskim i in. Wilno, Vilniaus gt. (daw. Wileńska) Nr. 24 m. 2, tel. 16-32.

Biurowy podał „PROCESAS“

Podania, tłumaczenia, przepisywania na maszynie w językach niemieckim, litewskim i in. Wilno, Vilniaus (Wileńska) 15—16.

Briefmarkenzentrale Wilna Nr. 1 „Vilniaus Filatelija“ VYTAUTAS RISIŠLIUS

Gedimino (d. Mickiewicza) Nr. 11—a.

Kupno, sprzedaż znaczków pocztowych. Płaci wysokie ceny za zbiory znaczków i najnowsze nadruki na sowieckich.

ROWERY

naprawa, przeróbka oraz zamiana części. Kupuje części rezerwe nowe i używane. A. Zaleski, Andrej Vartų (Ostrobramska) 29.

MUCHOLAPKI SZKLANE

hurtowo sprzedam. Tel. 34—40.

Nauka i wychowanie

Kupuje spary telegraficzne i sprzęt Vilniaus (Wileńska) 18. Fotograf. 630—9

Kupię pianino lub fortepian w dobrym stanie. Jęgalos (Jagiellońska) 7—1 a. 688

Kupię pończochy gumowe, oraz beczki do kuchenia kapsuły Zakład Pogrzebowy, Talo Vrublėvskio (d. Arszalaka) 4. 709—1

Kupię zabawki, guziki (dramienka) i wszelką drobną galanterię wyrobu ręcznego i in. do straganu Užupio (Zarzeża) Nr. 11—13. 842

Kupię kanapę (stan. b. dobry), skórę wydry na kołnierz, oraz zegarek firmowy (Longin, Omega Cyma) ręczny. Oferty do Adm. „Gońca“ pod „L. P.“ 864

Kupię chromonikielową 0,35 mm 0,40 mm, 0,45 mm, oraz czarną błesną do 1 mm. Zakład elektrotechniczny W. Rusckiego Vilniaus (Wileńska) 34. 693—2

Kupię 2 kilmy w jasnym kolorze oraz anegowca sukienne na Nr. 35 pantofla. Busos (Koszykowa) 49—3. 702

Łóżeczko dziecięce 120 RM., tapczan jednoosobowy, krzesło dziecięce, jedwab na suknie sprzedam Kalvarij (Kalvarijska) 16—1. 652

Maszynę nożną centralną „Singer“ (prawie nową) zamienię lub sprzedam. Tamże do sprzedania kostium męski, jasny wzrost średni 80 RM., oraz wiza stolowe i apłeksarskie 1 kg. Uprilono (d. Zakretowa) 42—1, od 10—18. 715

Opone halonowa 26 x 2 (dru tówka) zamienię na dekty 26 x 2 nowe lub używane. Užupio (Zarzeża) 23—3 g. 12—15. 719

Statnina Brygada* Dofęgi* zienia pod „Statnina Brygada“ Adm. „Gońca“.

Spokarm od zdrowej matki kucio dla dziecka w każdej ilości. Raugyklos (Kwaszelna) 23—21 a. 696

Pianino dobra, bezpośrednio kupię, oraz dywan lub kilim 2 x 3 m. Oferty do Adm. „Gońca“ pod P. J. 705—2

Sprzedam zegar ścienny „Beckera“ 500 RM., jakisto (d. Dąbrowskiego) 3—4. 673

Sprzedam palta damskie szmowa, letnie; suknie wełniane. Jedwabny; torebki lakierowane i inne rzeczy. Smellos (Piaski) 19—a—1. Antokol. 393

Sprzedam 25 litrowy dzban na mleko. Kalnių (Wileńska) 8—2, od 9—15. 690

Sprzedam kozę Totorij (Tatarska) 19, Gozorca. 691

Sprzedam pantofla 4lubne Nr. 37 Panovėsiu (Poleńska) 23—6. 688

Sprzedam szaty od 350 RM., zegarek ręczny męski 100 RM. Totorij (Tatarska) 22—6. 701

Sprzedam zegar ścienny 150 RM. Latakas (Lotoczek) 1—47. 727

Sprzedam solidny stół rozmiar wany, krzesła też 400 RM. Varpu (Ponomarska) 5—22 a—1. 728

Sprzedam mlekkę budoczi glemzowe dla dziecka, Kalvarijų (Kalwaryjska) 38—7. 726

Sprzedam fortepian krótki, firmy wiedeńskiej „Dör“ 1700 RM. Vytauto (Witoldowa) 5—6. 675

Sprzedam zegar firmowy „Gustaw Beckler“ 450 RM., szal czarny jedwabny 200 RM. Lvove (d. Lwowska) 57—13. 695

Sprzedam stół kwadratowy, segar ścienny Beckera, toaletę z lustrem i kredens. Trakę (Trocka) 6—3, od g. 8—9 i 17 do 19. 712

Sprzedaję kozę mleczną. Selių (Sołtanska) 29—5. 650

Sprzedam zegar ścienny „Beckera“ 500 RM., damski kostium i jesionkę, patefon Kastupio (Bołtupiska) 14 m. 5.

Szafę trzydrzwiową zamienię lub sprzedam 700 RM. Kalvarijų (Kalwaryjska) 12—6 wejście z frontu. 481—1

Sprzedam lub zamienię jedwab wzorzysty na suknie wełnę granatową na śakiet Mickiewicza g. va (d. Tomassa Zana) od g. 4 do 6 a. 681

Zęby sztuczne używana kapułe Skapo (Skopowska) 9—2, godz. 10—18. —1

LEKARZE

Dr. med. Wiktor Pieskow Choroby nerwowe i wewnątrzprzepraważił się na Uosto (Portowa) Nr 5 m. 2. Ordynuje o d. 12—14 16—18.

Dr. K. Sokolowski Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od godz. 2.30—3.30 i od 5—7 wiecz. Wilniaus (Wileńska) 30—14

Dr. Edmund Kunewicz h. asystent Klinik U. S. S. Choroby uszu, nosa i gardła. Uosto skg. (z. Portowa) 3—4. Przyjmuje od g. 9—11 15—6

Lekarz Dentysta Irena Iżycka-Herman w nowiła przyjecha Uosto (Portowa) 4—12 od 10—12 16—18.

Dr. med. Gustaw Markiewicz Choroby skórne i weneryczne Gedimino (d. Mickiewicza) 1—16 od godz. 8—12 od 15—20.

Dr. med. St. Czepulka powrócił Chirug-stomatolog Choroby jamy ustnej, szczył dzieciąt i wszelkie powikłania zębowe. Przyjmuje od 7—9 od 16—18 Gedimino (d. Mickiewicza) 15—4

Dr. W. Wołodźko Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje w godz. 8—12 i 3—4 Wallstr. (Zawalna) 22

Dr. Aleksander Piwecki Choroby wewn. trz. Pilies (Zamkowa) 12—8 Ordynuje: 11—13.

Dr. K. Gasperowicz Lekarz dentysta. Przyjmuje od g. 10—13 14—18 Aušros Vartų (Ostrobramska) 29—5

Dr. med. Leon Butkiewicz Choroby uszu, nosa i gardła. Jogailos (Jagiellońska) 7—3. Ordynuje od g. 12—13 15—17

Dr. med. Janina Jurcenkova Choroby skórne, weneryczne i kobiece — wznowiła przyjecha. Jogailos (Jagiellońska) 16—18. Przyjmuje od godz. 17—19.

Dr. med. Kazimierz Łukiewicz Spec. Choroby skórne i weneryczne. Vilniaus (Wileńska) 23 m. 7. Przyjmuje od 1—5.

Dr. med. Kazimierz Bieliniski Choroby skórne i weneryczne. Zygimantu (Zygimantowska) 11—11. Przyjmuje od 14—16 i od 19—20

Gabinet rentgenowski Dr. med. A. Smigelska Pilies (Zamkowa) 8—9 od 9—12 i 19—20.

Dr. J. Olszewski. Choroby nerwowe. (Rentgen. Elektroterapija). Wallstr. (Zawalna) 22. Godz. przyjeżdż 16—18.

Lekarz dentysta Aleksandra Sokolowska wznowiła przyjecha choroby Gedimino (d. Mickiewicza) 46—1, od 10 do 1 i od 16 do 19 a. f.

Dr. med. Kazimierz Bieliniski Choroby skórne i weneryczne Zygimantu g. va (Zygimantowska) 11—11. Przyjmuje od godz. 13 do 18 i od 19 do 20.

AKUSZKI

Marja Brzezina Lubarto (d. Grodzka) 27—1. Zwierzyniec

J. Korchova Oland (Holenderna) 1—1

Maria Laknerowa przyjmuje od 9 rano do 7 w Jasinskio (Jasinskio) 7—6.

W. Smałowska Pilies (Zamkowa) 26—0

Kupuję

rozmaite kawałki materiałów

na czapki

Pilies (Zamkowa) Nr 13, sklep zabawek dziecięcych

TYTON

na poczekaniu kraję na różne włókna.

Gedimino (d. Mickiewicza) 44—13, III piętro w podwórku nad mieszkaniem Nr. 19